

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Buhnaci, V. Sîrbu, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentați de avocatul Igor Litvinenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și material,
împotriva deciziei din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 7 decembrie 2018, Nicolae Sacara și Grigore Raievschi au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 26 aprilie 2004, Procurorul r-lui Basarabeasca, în interesele SA „Avicola Abaclia” a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a imobilelor din 4 noiembrie 2002.

Prin încheierea din 27 iulie 2004 a Judecătoriei Basarabeasca a fost întărită tranzacția de împăcare, încheiată între părți, prin care i-au fost transmise de către SA „Avicola Abaclia” lui Sacara Nicolae bunurile indicate în tranzacția de împăcare.

Prin decizia din 23 august 2004 a Curții de Apel Chișinău a fost casată încheierea din 27 iulie 2004 a Judecătoriei Basarabeasca, fiind dispusă anularea încheieri prin care s-a confirmat tranzacția de împăcare între părți, cu restituirea cauzei la rejudecare.

La 15 septembrie 2004, Judecătoria Basarabeasca după examinarea în fond, fără a elucida pe deplin circumstanțele care aveau importanță pentru soluționarea justă a cauzei a pronunțat hotărârea, prin care a anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1429 de la 4 noiembrie 2002, încheiat între Nicolae Sacara și Grigore Raievschi privind înstrăinarea halelor nr. 14, 15, 16, ce aparțineau SA „Avicola Abaclia”, autentificat de către notarul Gherjoba Liubovi, cu repunerea părților în poziția inițială. Prin hotărârea în cauză Raievschi Grigore a fost obligat

să revendice halele nr. 14, 15, 16 către SA „Avicola Abaclia”, cu încasarea în mod solidar de la Nicolae Sacara și Grigore Raievschi a taxei de stat în beneficiul statului în sumă de 90 de lei.

Prin decizia din 27 aprilie 2006 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, cu menținerea hotărârii din 15 septembrie 2004 a Judecătoriei Basarabeasca, cu menținerea în ordinea de a repune părțile în poziția inițială, de încasare de la Raievschi Grigore în beneficiul lui Sacara Nicolae a sumei de 500 000 de lei. S-a perceput de la Raievschi Grigore în beneficiul statului suma de 15 000 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârile instanțelor judecătorești ierarhic inferioare, considerându-le neîntemeiate și legale, au declarat recurs, cerând admiterea recursului, cu casarea integrală hotărârilor și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

La 8 noiembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție, prin decizie a admis recursul declarat de către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, cu casarea integrală a deciziei din 27 aprilie 2006 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 septembrie 2004 a Judecătoriei Basarabeasca, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Basarabeasca, în alt complet judecători.

Prin încheierea din 15 noiembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, cauza civilă la acțiunea procurorului r-lui Basarabeasca în interesele SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore privind anularea contractului de vânzare-cumpărare a fost strămutată spre judecare în fond la Judecătoria Hîncești.

Prin hotărârea din 3 martie 2008 a Judecătoriei Hîncești s-a admis acțiunea parțial și s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a halelor nr. 14, 15, 16, încheiat la 4 noiembrie 2002, cu întoarcerea părților în poziția inițială, obligându-l pe Raievschi Grigore să restituie lui Sacara Nicolae suma de 500 000 de lei. În rest cererea procurorului r-lui Basarabeasca în interesele SA „Avicola Abaclia” a fost respinsă.

Prin decizia din 29 mai 2008 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de către Raievschi Grigore a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 17 decembrie 2008 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Nicolae Sacara și Grigore Raievschi. S-a casat hotărârea din 3 martie 2008 a Judecătoriei Hîncești și decizia din 29 mai 2008 a Curții de Apel Chișinău, și s-a emis o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care s-a scos de pe rol cererea depusă de Procurorul r-lui Basarabeasca în interesele SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Raievschi Grigore și Sacara Nicolae cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare.

Prin încheierea din 9 aprilie 2009, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea lui Sacara Nicolae privind emiterea unei hotărâri suplimentare.

Prin încheierea din 7 iulie 2009 a Curții Supreme de Justiție s-a corectat eroarea evidentă în partea introductivă a încheierii din 9 aprilie 2008 a Curții Supreme de Justiție, prin indicarea corectă a datei pronunțării încheierii - 9 aprilie 2009.

Au mai menționat că la 29 mai 2009, SA „Avicola Abaclia” nemijlocit a adresat instanței de judecată o nouă acțiune civilă împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a halelor nr. 14, 15, 16 din 4 noiembrie 2002, cu întoarcerea părților în poziția inițială.

La 13 noiembrie 2009, Curtea de Apel Chișinău a expediat la adresa Judecătorei Cimișlia cauza civilă la acțiunea SA „Avicola Abaclia” pentru examinarea în fond, în baza încheierii din 11 noiembrie 2009.

Prin încheierea din 20 ianuarie 2010 a Judecătorei Cimișlia s-a aplicat sechestru asupra halelor nr. 14, 15, 16 ce aparțineau cu drept de proprietate lui Sacara Nicolae, situate în satul Abaclia, r-nul Basarabeasca.

La 14 aprilie 2010, Curtea de Apel Chișinău a emis decizia prin care a respins recursul declarat de Nicolae Sacara cu menținerea încheierii din 20 ianuarie 2010 a Judecătorei Cimișlia.

Prin cererea de concretizare SA „Avicola Abaclia” și ÎS „Centrul de Reproducere a Păsărilor Abaclia” au solicitat declararea nulă a contractului de vânzare a halelor nr. 14, 15, 16 din 4 noiembrie 2002, cu dispunerea înregistrării în Registrul bunurilor a dreptului de proprietate asupra acestor hale după SA „Avicola Abaclia”.

Judecătoria Cimișlia, prin hotărârea din 14 decembrie 2010 a admis acțiunea, a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare, autentificat notarial, din 4 noiembrie 2002, încheiat între Nicolae Sacara și Grigore Raievschi a halelor nr. 14, 15, 16 situate în s. Abaclia, r-nul Basarabeasca, cu aducerea părților la poziția inițială și înregistrarea dreptului de proprietate asupra halelor după SA „Avicola Abaclia”. A încasat de la Sacara Nicolae și Raievschi Grigore în mod solidar în folosul SA „Avicola Abaclia” suma de 15 110 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia din 8 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, s-a casat hotărârea din 14 decembrie 2010 a Judecătorei Cimișlia cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Judecătoria Cimișlia prin încheierea din 18 septembrie 2011 a scos de pe rol cererea înaintată de SA „Avicola Abaclia” către Nicolae Sacara și Grigore Raievschi cu privire la declararea nulității contractului.

Conform deciziei din 24 noiembrie 2011 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de către SA „Avicola Abaclia”, cu casarea integrală a încheierii din 28 septembrie 2011 a Judecătorei Cimișlia, restituind cauza în prima instanță spre judecare în fond.

Prin încheierea din 27 martie 2013 a Judecătorei Cimișlia cererea înaintată de SA „Avicola Abaclia” către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore privind declararea nulității contractului a fost scoasă de pe rol.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 iunie 2013 a admis cererea de recurs declarată de către SA „Avicola Abaclia”, a casat încheierii din 27 martie 2013 a Judecătorei Cimișlia, cu remiterea cauzei la examinare în prima instanță.

Reclamanții au mai afirmat că la 18 martie 2014, SA „Avicola Abaclia” și ÎS „Centrul de Reproducere a Păsărilor” Abaclia (CRP Abaclia) prin intermediul unui alt reprezentant au depus în Judecătoria Cimișlia o acțiune de concretizare a cerințelor, prin care au solicitat declararea nulă a contractului de vânzare - cumpărare nr. 1429 din 4 noiembrie 2002 a halelor nr. 14, 15, 16, încheiat între Nicolae Sacara și Grigore Raievschi și înregistrat la OCT Basarabeasca, la 4 noiembrie 2002, cu aducerea părților la poziția inițială și înregistrarea dreptului de proprietate asupra halelor nr. 14, 15, 16 situate în s. Abaclia, r-nul Basarabeasca pe numele ÎS „CRP Abaclia”.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău, prin încheiere a strămutat cauza civilă la acțiunea SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia” spre examinare în instanța de fond, la Judecătoria Basarabeasca.

Conform încheierii din 21 iulie 2014 a Judecătoriei Basarabeasca s-a dispus de a nu da curs acțiunii civile depuse de SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia”, acordând termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Deoarece neajunsurile menționate în încheierea din 21 iulie 2014 au fost înlăturate, prin depunerea la 8 octombrie 2014 a cererii de concretizare a cerințelor din acțiune, cauza civilă a fost pusă pe rol.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea sa a strămutat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Abaclia” către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, spre examinare în fond, la Judecătoria Căușeni, iar prin încheierea acestei instanțe de judecată din 6 februarie 2015 s-a acceptat și s-a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore cu privire la declararea nulității a contractului.

Judecătoria Căușeni prin încheierea din 15 octombrie 2015 a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia” către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 4 noiembrie 2002.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de judecată, SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia” au declarat recurs asupra acestei încheieri, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe și rejudecarea cauzei.

Curtea de apel Chișinău, prin decizia din 9 februarie 2016 a admis recursul declarat de SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia”, cu casarea încheierii Judecătoriei Căușeni din 15 octombrie 2015. Cauza civilă respectivă, s-a restituit spre judecarea în fond în aceeași instanță de judecată.

La 24 mai 2016, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale a depus cerere în instanța de judecată, fiind atras în calitate de intervenient accesoriu în această cauză civilă.

Reclamantii au mai indicat că la 17 iunie 2016 ÎS „CRP Abaclia” prin intermediul unui alt reprezentant a înaintat în instanța de judecată o nouă cerere de concretizare a acțiunii civile, prin care a solicitat declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1429 din 4 noiembrie 2002, a halelor nr. 14, 15, 16 încheiat între Raievschi Grigore și Sacara Nicolae, înregistrat la OCT Basarabeasca la 4 noiembrie 2002, cu aducerea părților la poziția inițială și înregistrarea dreptului de proprietate asupra halelor nr. 14, 15, 16 situate în s. Abaclia, r-nul Basarabeasca pe numele ÎS „CRP Abaclia”.

Prin încheierea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Căușeni a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia” către Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, intervenient accesoriu notarul public Gherjoba Liubovi, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale a Mediului privind declararea nulității actului juridic, contractul de vânzare-cumpărare nr. 1429 din 4 noiembrie 2002, a halelor nr. 14, 15, 16, încheiat între Raievschi Grigore și Sacara Nicolae, înregistrat la OCT Basarabeasca la 4 noiembrie 2002, cu aducerea părților în poziția inițială și înregistrarea dreptului de proprietate asupra halelor nr. 14, 15, 16, situate în s. Abaclia, r-nul Basarabeasca, pe numele ÎS „CRP Abaclia”.

Motivul scoaterii cererii de chemare în judecată de pe rol a fost neprezentarea și în ultima ședință de judecată a reprezentanților reclamanților, deși, de fiecare dată au fost citați în mod legal. Copia încheierii instanței de judecată din 29 mai 2018 a fost expediată în adresa tuturor participanților implicați în acest dosar neprezenți la ședința de judecată din această dată.

După cum rezultă din materialele dosarului civil, copia încheierii primei instanțe a fost expediată și în adresa reclamanților, și a intervenienților accesorii, fapt care se confirmă prin avizele poștale, anexate la dosar.

Din aceste avize poștale rezultă cu claritate că ultima copie a încheierii din 29 mai 2018 a fost recepționată la 19 iunie 2018.

În termen de 15 zile, după cum se menționează în încheierea instanței nu au fost depuse de participanți la proces, neprezenți la ședința de judecată, cereri de recurs, cu privire la contestarea încheierii privind scoaterea acțiunii civile de pe rol. Astfel, rezultă cu certitudine, că încheierea din 29 mai 2018 a Judecătorei Căușeni, în această cauză civilă a devenit definitivă și irevocabilă, în luna iulie 2018.

Au considerat că, din circumstanțele expuse, la caz, sunt aplicabile prevederile Convenției Europene, precum și ale Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21 aprilie 2011.

Din circumstanțele de fapt și de drept indicate în această acțiune rezultă cu claritate că examinarea acestor cauze civile intentate mai întâi la cererea de chemare în judecată depusă de către procurorul r-ului Basarabeasca în interesele SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, intervenient accesoriu notarul public Gherjoba Liubovi cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare din 4 noiembrie 2002, și la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Abaclia” și ÎS „CRP Abaclia” împotriva lui Sacara Nicolae și Raievschi Grigore, intervenienți accesorii notarul public Gherjoba Liubovi, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale a Mediului privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 1429 din 4 noiembrie 2002, a durat practic 14 ani, care s-au finalizat cu pronunțarea deciziei din 17 decembrie 2008 a Curții Supreme de Justiție.

Or, la examinarea acestor cauze civile simple, care a durat 14 ani, în cadrul cărora nu au fost numite careva expertize, nu au fost antrenați mulți participanți la proces, nu au fost efectuate deplasări la fața locului, etc, a fost încălcat dreptul la judecarea cauzelor termen rezonabil, ori, acest termen este unul excesiv, iar încălcarea termenului rezonabil la judecarea acestor cauze a avut loc din circumstanțe ce pot nu fi imputate reclamanților, ci exclusiv instanțelor de judecată, avându-se în vedere că hotărârile atât a instanței de fond cât și instanței de apel au fost casate, ca fiind neîntemeiate și ilegale, iar criticile și observațiile Curții Supreme de Justiție, expuse în deciziile sale, au fost neglijate de instanțele inferioare. Nu există nici un indiciu, în sensul că Nicolae Sacara și Grigore Raievschi ar fi contribuit cu ceva evident la tergiversarea examinării cauzelor. Amânările examinării cauzelor solicitate de subsemnați au fost absolut întemeiate de fiecare dată. În același timp, examinarea cauzelor, îndeosebi în fața primei instanțe s-a datorat în mare parte solicitărilor de amânare a ședințelor de judecată, la cererile reprezentanților reclamanților, invocând motive neîntemeiate, totodată

concretizându-și de nenumărate ori pretențiile, iar instanțele de judecată, îndeosebi prima instanță nu întreprindeau măsuri oportune, în vederea soluționării litigiului într-un termen rezonabil prin intercalări, ca urmare a neprezentării în ședința de judecată a reprezentanților reclamantilor sau prezentării în ședințe a cererilor de concretizare a pretențiilor.

Au mai indicat că nerespectarea termenului rezonabil la examinarea cauzelor civile în baza cererilor depuse de către procurorul r-lui Basarabeasca în SA „Avicola Abaclia”, iar mai apoi și în baza cererilor SA „Avicola și ÎS „CRP Abaclia” se datorează instanțelor judecătorești naționale, care au avut nevoie de un termen excesiv pentru a examina aceste cauze civile din punct de vedere factologic și juridic, și nu necesită o muncă juridică vastă, ceea ce evident contravine dreptului lor la examinarea cauzelor într-un termen rezonabil, garantat de articolul 6, parag. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În acest sens, urmează a se constata că a avut loc o violare a dreptului lor la examinarea cauzei civile într-un termen rezonabil, drept ce face parte din dreptul la un proces echitabil, prevăzut în art. 6. parag. 1 a Convenției Europene pentru Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Drept consecință a constatării acestui fapt, sunt în drept să solicite acordarea satisfacției echitabile în contul reparării prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată.

Astfel, reclamantii au susținut că în urma încălcării dreptului lor la judecarea cauzelor în termen le-a fost cauzat un prejudiciu moral enorm, manifestat prin retrairi permanente a situației în această perioadă de timp îndelungată, fiind fără sfârșit stresați și frustrați în așteptarea soluției finale, deoarece pe parcursul a 14 ani au fost nevoiți să se prezente la ședințele de judecată, care au fost de nenumărate ori amânate, din circumstanțe ce nu le sunt imputabile și reprezentanților lor, să aștepte când instanțele naționale vor finaliza examinarea acestor cauze, care nu au fost dificile.

Din aceste motive, au considerat că sunt îndreptățiți la despăgubiri pentru daune morale și în baza principiilor echitabile prin acordarea cu titlu de reparare a acestui prejudiciu, în mărime de 140 000 de lei, pentru fiecare reclamant, adică câte 14 000 de lei pentru fiecare an, cât a durat examinarea cauzelor civile.

Au relatat că, așa cum rezultă din materialele dosarelor civile și înscrisurilor anexate, Raievschi Grigore a devenit proprietarul halelor nr. 14, 15, 16, situate în s. Abaclia, r-nul Basarabeasca, care aparțineau SA „Avicola Abaclia”, în baza deciziei din 5 iulie 2002 a Judecătoriei Basarabeasca, dobândind dreptul de proprietate la data de 23 iulie 2002 când au fost înregistrate aceste bunuri imobile la OCT Basarabeasca. Conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1429 din 4 noiembrie 2002, Raievschi Grigore a vândut halele nr. 14, 15, 16 lui Sacara Nicolae, acesta din urmă dobândind dreptul de proprietate la 5 noiembrie 2002, când au fost înregistrate la serviciul cadastral Basarabeasca.

După încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 4 noiembrie 2002 și înregistrarea dreptului de proprietate la organul cadastral, Raievschi Grigore i-a transmis la 8 noiembrie 2002 bunurile respective lui Sacara Nicolae, întocmindu-se actul de predare-primire a halelor cu utilajul respectiv. După procurarea halelor, Sacara Nicolae, proprietarul în cauză a decis să le utilizeze în continuare conform destinației lor, creșterea păsărilor. Însă, începând cu anul 2003 asupra sa s-au efectuat presiuni în mod ilegal, din partea administrației „Avicola Moldova”, din

cadrul Ministerului Agriculturii, fiind nevoit să facă o declarație la Inspectoratul de poliție Basarabeasca, sub formă de recipisă, în sensul ca să nu facă careva schimbări la bunurile imobile menționate și să nu vândă utilajul. Sub aceste presiuni ilegale intențiile sale de a se ocupa cu creșterea păsărilor au eșuat.

În anul 2004 la cerințele insistente a conducerii „Avicola Moldova”, proprietarul halelor, Sacara Nicolae, a fost evacuat în mod forțat din aceste hale, cu schimbarea lacătelor de la ușile de intrare. La cerințele proprietarului de a fi oficializată evacuarea forțată din proprietatea sa, a primit refuz categoric. În același timp la dosar este anexat înscrisul, din care rezultă că halele 14, 15, 16 ce-i aparțineau cu drept de proprietate lui Sacara Nicolae, prin actul din 9 august 2004, mijloacele fixe ale SA „Avicola Abaclia” au fost transmise ÎS „Centrul de Reproducere a Păsărilor Abaclia”, de către o comisie creată prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, fapt care demonstrează că în anul 2004, halele respective se aflau în posesiunea SA „Avicola Abaclia”. Așadar, proprietarul Sacara Nicolae a fost deposedat de dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra halelor nr. 14, 15, 16 din s. Abaclia, r-nul Basarabeasca, pe perioada anilor 2004 - 2018, inclusiv.

Deci, Sacara Nicolae nu a avut posibilitatea legală de a crește păsări, fiind lipsit de veniturile corespunzătoare (venitul ratat), prin încălcarea acestui drept.

Reieșind din prevederile art. 14 alin. (2) Codul civil și art. 4 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, venitul ratat este acel venit care ar fi fost posibil de obținut în condițiile în care proprietarul ar avea posibilitate să activeze în domeniul respectiv în condiții normale, însă, proprietarul, Sacara Nicolae a fost deposedat de bunurile sale, suportând în această perioadă de timp pagube esențiale. Reieșind din înscrisurile anexate, este dovedită legătura causală dintre prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor și pierderilor materiale cauzate. Pentru a confirma mărimea prejudiciului neobținut, Sacara Nicolae, s-a adresat la SRL „Axedum”, care are ca obiect principal de activitate creșterea păsărilor în r-nul Cimișlia. Suprafața halelor de care dispune această societate comercială pentru creșterea păsărilor este de 1090 m.p. Conform înscrisurilor prezentate de această societate comercială privind sine costul puilor crescuți în anul 2017 și venitul obținut din comercializarea puilor vii în același an, rezultă că venitul obținut este de 422 208 lei.

În așa mod, având ca temei aceste înscrisuri, rezultă cu claritate că, prejudiciul cauzat reclamantului Sacara Nicolae, prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor civile, în perioada anilor 2004 - 2018, este de 18999360 de lei, care urmează a fi încasat de bugetul de stat în beneficiul său.

Totodată, au specificat că pe parcursul examinării cauzelor civile în instanțele naționale au suportat cheltuieli de judecată.

Au solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantilor Raievschi Grigore și Sacara Nicolae la judecarea cauzelor în termen rezonabil, prevăzut de paragraful 1 art. 6 din Convenția Europeană; încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul reclamantilor a prejudiciului moral în mărime de câte 140 000 de lei pentru fiecare, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzelor în termen rezonabil, prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană; încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Sacara Nicolae a prejudiciului material în mărime de 18999132 de lei, cauzat prin încălcarea dreptului lui Sacara

Nicolae la judecarea cauzelor in termen rezonabil, prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană; încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Nicolae Sacara și Grigore Raievschi a cheltuielilor de judecată: cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime de 18 897 de lei, cheltuielile de transport – 2 630 de lei, și cheltuielile de asistentă juridică în sumă de 22 000 de lei, iar în total suma de 43 527 de lei și încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui Raievschi Grigore și Sacara Nicolae a cheltuielilor la judecarea prezentei cauze.

La 25 martie 2019, reprezentantul reclamanților Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, avocatul Dionisie Vition, în ședința de judecată a depus o cererea de modificare a acțiunii, solicitând micșorarea cuantumului prejudiciului material, încasarea căruia a fost pretinsă în acțiunea inițială în beneficiul lui Nicolae Sacara, până la 17831430 de lei.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și material, a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Nicolae Sacara și a lui Grigore Raievschi la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a Procurorului raionului Basarabeasca în interesele SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Nicolae Sacara și Grigore Raievschi cu privire la anularea contractului de vânzare cumpărare și a cauzei civile la cererea de chemare în judecată a SA „Avicola Abaclia” împotriva lui Nicolae Sacara și Grigore Raievschi cu privire la anularea contractului de vânzare cumpărare. A fost încasat din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Nicolae Sacara și a lui Grigore Raievschi despăgubirea pentru prejudiciul moral în suma de 20 000 de lei pentru fiecare, și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 5 000 de lei pentru fiecare. În rest cerințele lui Nicolae Sacara și Grigore Raievschi s-au respins ca neîntemeiate.

La 3 aprilie 2020, Nicolae Sacara și Grigore Raievschi au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia cu casarea hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii.

La 24 aprilie 2020, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia cu casarea hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins din lipsă de temeii cererile de apel depuse de apelanții Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, și de Ministerul Justiției. S-a menținut hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și material.

La 12 martie 2021, Ministerul Justiției a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult

nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 15 martie 2021, Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentanți de avocatul Igor Litvinenco, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

De altfel, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 4 noiembrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la data de 16 decembrie 2020 (f.d. 186, Vol. II), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurenți.

Astfel, recursurile declarate la 12 martie 2021 și 15 martie 2021, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 30 aprilie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 229, Vol. II), însă până la data examinării recursurilor, în adresa instanței nu au parvenit careva referințe.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentanți de avocatul Igor Litvinenco, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentați de avocatul Igor Litvinenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentați de avocatul Igor Litvinenco, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nicolae Sacara și Grigore Raievschi, reprezentați de avocatul Igor Litvinenco, împotriva deciziei din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat